

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 160; félévre 80; negyedévre 45 Lei.
Hirdetések milliméter dijszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3—5 óráig.

Ezerkilencszázhuszonhat éve annak,

hogy Jézus, az emberiség legujabb megváltó szelleme megszületett a bethlehemi istállóban. Kétezred év az emberiség életében évmilliókat tesz ki a csillagéletek változását mérlegelve és tapasztaljuk, hogy az évmillióknak megfelelő kétezred év sem elég ahhoz, hogy újabb megváltó incarnációja következék be, amely kezdetől fogva egy volt, marad és lesz, csak újabb nagy periódusokban kap és nyer döntő és szellemtesti életet az emberiség vezetésére.

Ezerkilencszázhuszonhat évvel ezelőtt a zsidók soven történelmi élete, melyet Mózes ó-szövetségi bibliájából hűségnek megfelelően ismerünk és a nagy római birodalom anatólia-francei mindennel megalkuvó pogány mosolya egy újszülöttet kellett hozzon e világra, hogy az emberiséget abból a zsákutcából kivezesse, melyben akkor beleszorult.

Enből az következik, hogy az emberiség életében minden olyan fordulópontra, mely az eszmék végleges összeütközése folytán a szellemi katasztrófát váltanak ki, a csúcson folyó és küzdő szellemi megváltó újszülöttet eredményeznek, aki hivatott kiséteni és átvezetni az összes szerves és szervetlen életet a már-már bekövetkező kataklizmán.

Az elmondottakból az is nyilvánvaló, hogy a szellemi felsőbbség a legalacsonyabb fokon is megbeesülést és hódolatot kíván (amelyet ma még a legbutább ökör is lekicsinyel), annál is inkább egy összességet megváltó szellem, kinek tanítása örök nyomokat hagy kőben, fában, csilágmirriadok anyagában és az emberiség szellemében s amely a folyóhoz hasonlatos, melynek vize és medre fokozatosan gyarapodik és bővül, amíg az egyetlen nagy vízzel, a tengerrel nem találkozik.

Bár távol állok a mohamedanizmustól, az elkerülhetetlen sors ize érzik ki e röviden sűrített logikából, mintha csak azt mondanám, akár mit is teszünk, majd kiségit minket az az eljövendő megváltó szellem, amely a szellemi erők összeütközése folytán a mi emberi befolyásunktól menten is meg kell születessen megváltásunkra.

De mi, nem azért vagyunk emberek, hogy az eljövendő vajdást ne segítsük, mert akkor hasonlatosak leszünk a kövekhez, melyek a mi dilettáns felfogásunk szerint haszontalan mozdulatlanban töltik napjaikat, mivel szemünk előtt halotti pózban meredeznek, de amelyeknek igen nagy világható fontosságát egyelőre még nem sejtjük.

Krisztust, Krisztus szellemének kétezredes megújulását azért kell nem csak mi, keresztények a legnagyobb lelki erővel és külső pompával ünnepelnünk, mert nekünk az örökös enyvedő kovászoknak utat mutatott a szellemi Menyország felé, hanem ebben az időben az összes Emberiség ujjongó énekkel kell köszöntse őt, az öröktől fogva lévőt és mindig megújulót, a betegek gyógyítóját, halottak feltámasztóját, mert ő építi a kövek, fák, virágé, mint az emberé, aki sok hiten és utakon oszlik és tévelyeg fel nem fogható örök értelmében.

Ujabbban a zsidók modern és nagyobb szellemei elakarják rabolni tőlünk Krisztust és a kereszténység szemére vetik, hogy ők a valódi krisztushívők.

„Keresztényeknek nevezitek magatokat, mert azt mondjátok, hogy Krisztust követitek. Ha ez lenne titeket keresztényekké — és ugyan mi más tehetne? — akkor ti, úgy ahogy vagy-

tok, nem vagytok keresztények; Krisztus zsidó volt és az utolsó zsidó is inkább lehetne keresztény, mint aminők ti vagytok.”

„Ti nem vagytok keresztények, vagy ha azok vagytok, akkor Krisztus másképp gondolkodott, nem a ti hitetek szerint, nem a mai kereszténység szerint. Ti, a ti kereszténységetekhez ragaszkodtok, de nem Krisztushoz...”

Ime az a súlyos vád, amely alapos indokokra is támaszkodhatik, de a kétezredes fordulón tudatában lévén annak, hogy Krisztus

nem csak a keresztényeké, hanem a világon mindenkié, még nagyobb lelki pompával, még nagyobb hittel kell megünnepelnünk újjászületésének évfordulóját és azt az örök győzedelmet, mely szelleméből árad és az emberiséget van hivatva megváltani.

Keresztények és zsidók! Krisztus születésének kétezredes fordulóját, ha nem külsőségekben, legalább lélekben együtt ünnepeljük.

Tib.

Dr. László Dezső kamarai képviselő és Görög Joachim szenátor parlamenti beszédei.

Az adóemelés és a kongruendelet ellen.

Dr. László Dezső beszéde.

— A földadó és házadó emelésének kérdését a pártokon felülálló gazdasági érdekek tekintjük s így a törvénytervezettel szemben szükségesnek tartjuk kifejtetni az aggályainkat. Az adók emelésénél az elv az kell legyen, hogy az arányban álljon az adózók teherbíróképességével és hogy az emelés fokozatos legyen.

— A jelen tervezet azt a benyomást kelti, hogy a mezőgazdaság általános helyzetét és a mezőgazdálkodók által az utolsó évben elért eredményeket nem vették figyelembe.

— Az pedig, hogy az adók felemelését annak háromszorosára tervezi, az adózókban jogosan keltheti azt a feltevést, hogy velük szemben a teherhordozást túlságosan magasán szabják meg és az emeléseknél megkívánt fokozatot nem tartották be.

A számok bizonyítanak.

— A mezőgazdaság általános helyzetét ha megvizsgáljuk, azt találjuk, hogy az 1923 évi állapothoz képest javulást nem mutat. A terményárakat összehasonlítva az 1923 évi november havi árakkal:

1923 év november havában a buza 520 lei és ma 700 lei, a kukorica 490 lei és ma 500 lei, a zab 400 lei és ma 450 lei, árpa 400 lei és ma 480 lei, rozs 500 lei és ma 600 lei.

— Vagyis a gabonaneműek mai ára az 1923. évhez képest 15 százalékos emelkedést mutat. Ezzel szemben a megmunkálás költségei az 1923 évihez képest a kézi napszámnál két-háromszoros emelkedést és az ígás napszámnál háromszoros emelkedést mutat.

— Az állattenyésztés sem mutat fel érték-emelkedést az 1923 évihez képest.

— Az állatárak az 1923 november havi kimutatáshoz viszonyítva a következők:

1923. november havában	Ma
jármas ökör kgramonként	15 lei 20 lei
hízott ökör	10 „ 16 „
sertés	34 „ 28 „
hízott sertés	40 „ 30 „
turó	32 „ 35 „
vaj	100 „ 150 „

— Az áraknál mutatózó csekély emelkedéssel szemben a munkaárak és az élelem árai emelkedtek, úgy, hogy ezzel a különbözettel a csekély emelkedés kiegyenlítését nyer.

Gazdánk súlyosan vannak igénybevéve.

— A gazdasági helyzet ilyen állapota mellett teljesen indokolatlan az adóknak háromszorosra való felemelése, mert e tétellel adózók jövedelmei nem emelkedtek s az eredmény csak az lesz, hogy mezőgazdaságunk még szomorúbb helyzetbe jut.

— Figyelembe kell venni azt is, hogy az egyenes adókat sok különböző címek alatt a járulékos adók követik, melyek tetemesen emelik a végösszeget. Gazdaközönségünk súlyosan van igénybe véve a községi háztartásoknál is, amelyekhez a hozzájárulás teljesen az ő vállalkára nehezedik.

— Rámutatni kívánunk arra a körülményre is, hogy mezőgazdálkodásunk jelenlegi nem kielégítő eredményét mutató helyzetéről a kormányak is tudomása van s ennek egyirányú javítására szolgált a kiviteli illetékek leszállítása. Ez intézkedés kedvező hatása is megszűnik az adók ilyen nagy arányú felemelésével.

A mai helyzetet kell megvizsgálni.

— A tervezet indokolása arra hivatkozik, hogy az 1923 évi adófelvételnél az ingatlanok jövedelmét nagyon alacsonyan állapították meg és szakértők megállapítása szerint 5—6 szorosára lehetett volna felvenni. Hivatkozik továbbá arra, hogy a háboru előtt fizetett földadó viszonylagosan még mindig több volt, mint ami most tervbe van véve.

Ez az indoklás csak látszólagosan igaz, mert a háboru előtti gazdasági helyzetet nem lehet a mostanival összehasonlítani s valósággal úgy kell vegyük, hogy a háboru után teljesen új gazdasági helyzetbe kerültünk. Nemcsak Románia, de az összes államok új gazdasági életet élnek és igyekeznek minél többet termelni és annak megfelelő piacot keresni, minél jobban értékesíteni. Nem is említve az ipari feldolgozás módosításait, melyek sokszorososan nevelik az elérhető jövedelmet.

— A régi jövedelmeket nem lehet a mostanival összehasonlítani, mert a mértékül szolgáló pénz még ma sincs stabilizálva s a pénz értékének állandó hullámzása mellett a helyes számítás nem lehetséges. A pénz vásárlóképesége is a háboru előtti viszonyokhoz képest nagyon

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós. Főter, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Karácsonyi cukorka-különlegességek nagy választékban kaphatók.

alacsony és oly átalakuláson ment keresztül, hogy a mezőgazdálkodásból befolyó összeggel az ipari cikket tulságosan meg kell fizetni, vagyis a terményárak és az ipari cikkek árai között nincs meg a helyes árelosztás.

— Ilyen körülmények között csak egyedül a mai helyzetet kell tekinteni és azt vizsgálni, hogy mezőgazdálkodóink elbirják-e az eddighez képest a háromszoros terhet vagy sem. Erre a mai körülmények között a válasz csak az, hogy nem, vagy legalább is csak nagyon mérsékelten lehet magasabb adóval megróni.

Fokozatos felosztás.

— Itt önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy milyen intézkedésekre lenne szükség, hogy mezőgazdaságunktól nagyobb hasznot várjunk s egyben a mezőgazdákra nagyobb adót szedhessünk. A gazdaközönség szakszerű munkálkodása mellett az államnak nagy feladata van. A mezőgazdasági iskolák létesítése, vagyis a szakoktatás nagyobb mérvű létesítése és annak az anyanyelven való tanítására. Vetőmagvak, műtrágya olcsó és könnyű beszerzésének előmozdítása. Gazdasági gépgyárak létesítése, a termények minél nagyobb mértékben gyári feldolgozására a megfelelő gyárak létesítése. A termelés fokozására a gazdák jutalmazása, a kiviteli illetékek teljes eltörlése, a külföldi piacnak a kormány támogatásával való megkeresése, biztosítása és mások. Mindenek fölött pedig a pénz stabilizálása, melynek megtörténte előtt ésszerű, helyes és megbízható számításról szó sem lehet.

— Természetes dolog, hogy az állami háztartás fedezéséhez a szükséges összegről gondoskodni kell. De jobbnak tartottuk volna és jobbnak tartjuk, ha a hiányt az összes adóemlékre fokozatosan osztják fel, mintsem, hogy azt a föld és házadó hordozza csupán és ezekre

oly módon nehezedjék, hogy háromszorosan fizessenek.

Görög Ioachim felszólalása a szenátusban.

— A vallásügyi miniszter ur folyó évi november 20-án az összes egyházaknak megküldötte 49838. számú rendeletét, melynek értelmében az összes püspökök felhivatnak, hogy a miniszterhez minél előbb terjesszék be összes parókiák táblázatát, hozzájuk tartozó családok feltüntetésével, hogy a „Román orthodox egyház szervezéséről szóló szabályok és törvények” 29-ik és 30-ik paragrafusát alkalmazni lehessen rájuk.

— Ámbár ez a szakasz az államsegéllyel kapcsolatban csupán a jövőben alapítandó parókiákra vonatkozik, a vallásügyi miniszter ur mégis a már fentálló és segélyezett parókiákra is alkalmazni akarja s ezzel a keresztény lelkekben nagy felháborodást és nyugtalanságot okozott, mivel így legkevesebb 65 százaléka megsemmisülne azoknak a parókiáknak, melyek nem rendelkeznek falun legalább 200, városban pedig 400 családdal. Az egyes parókiák között fentálló nagy távolságok miatt ezer és ezer hívő maradna lelképásztorkodás nélkül és szabad prédául esenének különböző szektáknak és agitátoroknak, akiknek a munkája nem volna előnyére a mi országunk konszolidációjának.

— Tekintettel arra, hogy a trónbeszéd hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy az ország etnikai és vallási kisebbségeinek lelki békeje helyreállítsa; tekintetbevéve továbbá hogy a trónbeszédre adott válaszfelirat is kiemeli a kisebbségek lelkibékéjének biztosítását: tisztelettel kérem a miniszterelnök és a vallásügyi miniszter urakat, hogy sziveskedjenek e tekintetben elcsendesíteni a vallásos nyugtalanságot olyképpen, hogy tisztazzák azokat az intenciókat, melyeket a rendelet említ.

lejtet, bár egyedül jöttem, de mind erre kértünk. — De hát az üres fa mit ér ott a házban? — veti közbe a szót az álmodó pajtás. — Mondd meg a városban, hogy mi a kérésünk s hogy a fát mi küldjük. Kezet adott s elment.

Reggel, hogy felébredt, úgy is tett a másikkal; félve vág elsőbbsen ugyan a bokorhoz, lelki egyensúlya már hajlott ilyenre az éjjeli tiszta beszélgetés óta... még kicsi gyermek volt, akkor hallotta s most újra rá gondolt a síró jávora... de nem, a zöld fenyő az első csapással szeliden ledült most.

Beért a városba, elmondotta álmát s zöld fenyőágait sűrűn beaggatták székely baka véren felserdült fenyőnek. Csillogó gyertyalánggyöngyöt tettek rája... karácsony estéjét úgy várta a fenyő az árvák házában.

Fent glédában állott a gyergyói század, s lent a sok kis árva gyönyörködött abban, amit apáikért elmaradt lenugba, bátorság fejében azok a bajtársak, kik még lent maradtak, a fára aggattak.

Eddig tart a beszéd, vége a mesének, elmondottam azért, mert már ideje volt, hogy megemlékezzünk, avagy megvárjuk-e Kárpátok fenyőit, Gyergyónak bokrait, Doberdó virágait, Hétközség köveit, hogy megszólaljanak?

A nagy küzdelemből ennyi maradt nekünk, hogy 10 év múlva, kivirult, kizöldült, hősi vértől táplált első karácsonyfa... Még nem a hatalmas, óriási fenyő, amire én várok, ez még csak a mienk, de hiszem, hogy eljön a mindenkié is, talán már csirázik.

A nagy küzdelemnek vérhullatása, mi a türelmes föld és kergét áztatta, összegyűlt a mélyen az a sok piros vér, ellenség, — barát: szegény földlakóké s piros melegétől ki kell majd, hogy hajtsan — egy karácsony este a legszebb fenyőfa, az a szimbolikus zöldelő áriás, melynek csúcsa kinőtt a föld légköréből, fel a csillagokig. Alá gyűl a Világ s e faóriásra a vén Föld urai: apró kicsi hangyák lelkük örömeinek gyertyáit felrakják, tele lesz minden ág, fehér ruhát ölt majd az a zöld óriás... s fönt a csúcs tetején ott ragyog majd újra ez a fényes csillag, melyet egyszer láttak a 3 Királyok, bábeli bolyongón elvesztett Kincse, melynek sugáritól egyszerre kap lángot lent az ágak között millinyi gyertya.

És ez a szikrázó, világvilágító, vakító fényesség a fa alatt álló embereknek szemét egyszerre megnyitja s Babel óta újra úgy, hogy mind megértik, tör ég felé hangjuk az étherig törő hullám tenger hátán, a Fényt, a Csillagot, a Békét üdvözlő zengő nagy „Hozsanna”!!

(Z.)

Előfizetőinkhez.

A „Gyergyói Ujság” pont egy hosszú éves életére tekint vissza az ő-esztendő végével. Bizony, Gyergyóban egy évig élni és törhetetlenül kitartani a székelység érdekeit védő, de általában az emberiség közös érdekeiért küzdő ujságnak, nagy dolog. Ezer anyagi és más szellemi nehézségeken keresztül vergődni, küzdeni a faji közönnyel, politikai cselvetéssel, olyan heroikus munkát igényel, melyet eddig sohasem becsült meg eléggé egy 50—60 ezer lélekszámot számláló olyan tartomány, mint Gyergyó.

Az év utolsó felében a nyomdarak is tetemesen emelkedtek, de a Gyergyói Ujság azért rendithetetlenül kitarított a 160 lejes évi díj és 3 lej számonkinti díj mellett, de úgy, hogy egy éves fennállásának mérlege 50.000 lejes deficitel zárult.

Hogy a jövőben ez a nagy ráfizetés a tiszta reális számítás alapján, be ne következzen, tisztelettel hozzuk előfizetőink és olvasóink tudomására, hogy az

A gyergyói hadiárvák karácsonyfájára.

Nemsokára itt lesz, alig van egy pár nap, — a keresztény család legszebb eseménye... Apró, kicsi szánkón, esengettyű fogatán itt van nemsokára ősz Karácsony-Apó.

Csodálatos öreg, csodálatos szánkó! Ha mese volna, úgy inkább elhinnétek, hogy egyszer, egy meleg, forrón lángoló ez az öreg ember, ki ma annyi idős, mint e vén esztendő!... akit nemsokára az öreg Szilveszter, az Ő nagy könyvében egy lapot fordítva, átlapoz a multon... Volt fiatal ő is, nem is olyan régen, mikor ősz Szilveszter hatalmas kulcsával az Analeseket örökre lezárta s a kereszt jegyében új könyvbe fogott be. Akkor fiatal volt Karácsony-Apó, husból, vérből való dacos pástortember, ki nyájának legszebb göndör báránkját épp kiszemelte volt az ő kis fiának... A nyáj már elpihent; alvásban is éber hű kísértő-társa ott feküdt mellette... és hanyatt terülve úgy, mint sokszor tette, nézte a csillagot, a keleti égnek beszédes világát. Egyszerre felvakkan a nyáj hű őrzője... Valami hangot hall, — vagy csak érzés hullám, mely lelkét érte tán? s a visszarezgése talpára szökkenti.

Ő sem tudta tán mért, az ölébe vette a fia örömet, a hófehér báránnyt s vitte, messze járt már, bent a késő éjben... kis fiára gondolt s maga előtt látta annak hálás arcát, mikor a kis báránnyt ott a Jászoly előtt a Gyermeknek adta...

Ezt a kicsi báránnyt adhatja most vissza az idők folyamán Apóvá öregült, szívó, szeretetté sűrűdött öreggel milliós sereggé megnőtt fiainak az a hálás Gyermek.

Ahányszor a Gyermek születését tartja, ellátogat sorba a jó öreg Apó az ő fiahoz, akik a Gyermeknek országában lesznek.

Igy sokasodott meg, így járt el ma mindhez az egy fehér báránnyal, így áradt szét a láng, az a tüzes hullám, mely a hideg éjben a pástortornak szívét hirtelen átjárta... egy nagy szív melege, melynél az emberek jégénél is keményebb önzése megolvad... milliókra menő megbékült családok gyűjt egybe a Gyermek születése napján a csillogó szemű fenyőágak alá.

A szeretet mágneses varázsa röpi a szán-

kót, a kicsi batyuból előkerül mindaz, mit a gyermeklélek gazdag kincsesháza, — játszi, tarka lepke — fantáziás álma már valóra váltott.

Tágra nyitott szemű, apró gyermekcsereg lelkéből feltörő öröm kicsengése, mintha csak felelne a csengető „angyal” csilingelésére. Színes meseköntös, valóra vált álom minden karácsonyfa. Kincseivel kezében alszik el a gyermek s ha a sok pillangó, e sok színes álom, mit ez est öröme lopott a lelkükbe, mind, mind felroppene:... ezeregyéjszaka csodás csillogása öltözött valaha e pillangó mezbe!

S hogy ha már itt tartunk, „aranyköntösében, gyémánt cipellőben” lopózzék be máma hozzánk is a mese.

Egyszer egy évben legyen szabad e mult kísértő emlékeztet — bár mese keretben — elmondani egy karácsonyfáról:

Négy székely kimene erdőből munkára, — nem volt már messze karácsony szombatja. Hogy megesteledtek, bent a kalibában kicsit beszélgettek, még tettek a tüzre s aztán elaludtak. S hogy az álom őket karjaira vette, álmodta az egyik: Ugy, ahogy ezelőtt hat évvel még látta, biborpiros folttal bal mellén, mint akkor, ott ült a tűz mellett volt katonatársa. Megismerték egymást, el is beszélgettek, kinek mi baja volt, elmondták egymásnak, már ahogyan ezt a szegény ember szokta. Testvér, egy kérdés az, ami hozzád hozott, — mondá végezettel a fentlakó vitéz. — Ha reggel felébredsz, jusson az eszedbe, hogy azt a fenyőcskét, melyik egyedül áll a kaliba mellett, jó tőből kivágjad. Együtt borultunk le ezelőtt 16 évvel — épp akkor is tél volt — az ellenségemmel... ő a bajonettel, én puskatusával — épp abba a helybe. Akkor még bokor volt, de a közös vérrünk, ládd, fává növelte, — mert ott fent nincs harag, — vérrel váltott halál szeretetet diktál.

Vidd haza e bokrot, jó karácsony napja, add bé az árváknak, hogy legyen öröme a kicsi fiamnak. Legalább ennyitért folyt légyen a vérrünk!... Kárpátok bokrai, Doberdó virágai, mind, mind a mi bérünk;... úgy-e, nem fe-

évi előfizetést 200 leiben és a lap egyes számának árát 4 leiben állapítottuk meg azzal a hittel és reménnyel, hogy minden arra való, olvasni tudó ember a legmeszebbmenő módon támogatni fogja és előfizet arra az ujságra, amelyik a legjobban és legközvetlenebbül védte és védi mindennapi és kivételes érdekeit.

Egy év alatt sokszor megírtuk, sokszor olvasóink szeme elé állítottuk azt az igazságot, melyért a „Gyergyói Ujság” életbenmaradása elkerülhetetlenül szükséges, de ez, csak úgy lehetséges, ha senki sem sajnálja azt a csekély támogatást, amely egyenlően kötelezi a földmives, iparos, kereskedő és intelligens embert egyaránt.

Ebben az évben a kereskedőtársadalom, meg kell állapítsuk, óriási támasza volt lapunknak s reméljük, hogy azt nem vonja meg jövőre sem.

Ellenben a földmives osztály, akiknek azonban ép oly sok és felmérhetetlen szolgálatot tettünk, alig sietett támogatásunkra, pedig ép tőle várnók azt az összefogást és támogatást, amely nekünk így még hatványozottabb erőt inspirálna a jövőre. Nem mondjuk, hogy a földmivesosztály érettebb rétege, belátva azt, amit érette tettünk és cselekedtünk, ne volna törhetetlen szeretettel velünk, de ez inkább csak Gyergyószentmiklósról, s Gyergyó többi nagy székelyfalvaiban, Szárhegyet kivéve, alig-alig kaptuk meg azt az anyagi és erkölcsi támogatást, amelyet elvárnunk lehetett volna. Azonban hiszszük, hogy az újév, a széles kapcsolatokkal, minden reményünket be fogja

tetözni s oly anyagi eredményeket fog felmutatni, hogy egyszer mindenkorra megalapozza azt a bizalmat, amelyben eddig alig hittünk.

Ép ezért, kérjük előfizetőinket, szíveskedjenek a még hátrálékos összegeiket pénztárunkba mielőbb befizetni és barátaik, ismerőseik körében ujságunkat terjeszteni.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánva, maradunk

üdvözlettel

a „GYERGYÓI UJSÁG”
kiadóhivatala.

Legyen béke és szeretet!

Írta: Dr. Csibye Andor.

Pásztorok, pásztorok, örvendezve
Sietnek Jézushoz, Bethlehembe,
Köszöntést mondanak a Kisdédnek,
Ki váltságot hozott az embernek!

Mi, az élet hajótöröttjei: emberek, köszöntünk Téged, óh Jézus!

Legalább egyszer egy esztendőben, a Te születésed napján megdöbben a bűnös emberiség szíve, legalább egyszer magunkba szállunk, hogy elgondolkozzunk Felőled és a Te isteni küldetésed felett.

Egész esztendőben csak halljuk, hogy Te léteztél, hogy születél, hogy minket bűneinktől megvált. Hallottuk és halljuk szüntelen, hogy szeretetet, békességet hoztál a világra s mégis csak szeretetnélküliséget, önzést, kapzsiságot, fenhéjázást látunk mindenütt. Mintha az emberek szív és lélek nélkül született szeretet köntösébe.

Hányszor kiesüfölk a Te szent nevedet! Hányszor visszaélnék a Te szeretetteddel, a Te példaképpel, s hányszor burkolják az emberek egymás iránt érzett irigységüket és rosszindulatukat a Te általad hirdetett szeretet köntösébe.

Szeretetet, békességet, egyenlőséget és testvériséget hoztál a világra, Magad mutattad meg, hogy szeretet nélkül nincs élet, hogy ez mindennek az alapja, hogy ahol szeretet van, ott béke van, hol béke van, ott áldás.

És mégis van-e ordítóbb különbség az

emberek között, mint most? Faj, vallás, nemzetiség, család mind kategóriákra osztják az embereket. Vannak első, második és harmadrendű emberek és vallások.

Egyiknek minden szabad, a másiknak még a létjogosultsága is meg van tagadva. Az egyiknek pompázni, uralkodni, a másiknak csak görnyedt vállakkal az igát huzni szabad.

Minden földi hatalmasságnak a Te szent neved a jelszava. Semmit Nálad nélkül, Istenért, királyért, hazáért, nem félünk senkitől, csak az Istentől, jelszavak alatt történnek meg a legnagyobb borzalmasságok és bűnök. Oh, mennyire más volt a Te jelszavad: béke és szeretet! Béke a jóindulatu embereknek!

Oh, édes Jézus, nagy a mi bűnünk. Mi már nem ismerjük a szeretetet, az nálunk csak álarc, amely alatt mindent elkövethetünk. Irigyek, önzők vagyunk. Mindig többet akarunk, mint amennyink van, s hogy ezt elérhessük, mások szájából vesszük ki a falatot.

Mi csak egy jelszót ismerünk: a szent önzést.

Oh, édes Jézus, mikor jön el a Te országod? És el jön-e valamikor? Hiszen mindennap ezért imádkozunk Hozzád, akik még tudunk imádkozni.

Pedig el kell jönnie, mert hiszen ennek a mostani életnek csak egy borzalmas lelki katalizma lehet a vége. Ránk bocsátottál minden lelki és földi szenvedést, próbára tettél minket, hiszen milliók és milliók siratják feldult lelki életüket; de nem javultunk meg. Nem tértünk Hozzád. Ima helyett gyűlölet van a lelkünkben. Talán nem volt elég már a szenvedésből?

Oh akkor bocsás még nagyobb csapást reánk, hogy mind az acél a tűzben, lelkileg megmésesdjünk.

Oh, édes Jézus, taníts meg minket szeretni!

Taníts meg mindnyájunkat, hatalmasakat és gyengéket, hogy csak a szeretet hatalmával lehet egymáson uralkodni, hogy mindnyájan egyformán egyenlő gyermekeid vagyunk!

Taníts meg alázatosaknak, megbocsátóknak lennünk! Taníts meg mindnyájunkat, hogy egyformán jogunk van az élethez, az örömekhez épúgy, mint a szenvedésekhez.

Taníts meg minket arra, hogy nem azért oltottál szívünkbe meleg érzéseket, hogy abból a leghidegebb gyűlölet fakadjon.

Taníts meg minket mindenre, ami szép és jó, hogy egyszer végre megtaláljuk önmagunkat.

Oh, édes Jézus, jöjjön el a Te országod, mert Tied a hatalom, dicsőség most és mindörökké!

Laji bá' szógállót öröz.

(Kedves Laji bá' barátom és nagyra becsült társam, aki velem együtt végig szenvedte forradalomtól napjainkig a nehéz erdélyi tollforgató sorsot, egyszer, egy üres délután, elbeszélte nekem ama híres cselekedetét, hogyan védte meg szógállót egy szép nyári éjszaka a falusi legények örökös tolokodásától.)

Most, hogy 1926 szomorú karácsonyára reám hárult a tárcairás feladata, s egyúttal nagyon körmökre égtem, nincsen más hátra, mint a saját fantáziámmal kibővítem, leírjam eme székelyfurfanggal kigondolt turpisságot, nem azért, hogy Laji bá' és kedves s általam nagyra becsült családja ezért nehezteljen, hanem ellenkezőleg, azért, hogy a mindnyájunkban lévő emberi gyarlóságokon, különösen pedig egy művészen „mindent szabad” gyarlóságain felviduljunk.

Lermentow csodálatosan szép és erős tollu orosz kollégáink azért vesztette el egy szerencsétlen párbajban életét, mert „Korunk hőse”-ben igen észrevehetően megformált élő alakok modelljeit vitte színre, akik közül egy érzékenyebb lelkű, de jó ismerőst részben kompromitált, ha ugyan azt kompromitálásnak nevezhetjük.

Én nem hiszem, hogy Laji bá', kedves barátom, ezt a kis történetet kompromitálásnak venné s ezért fegyveres elé szándékozna állítani, mert ellenkezőleg, csodálatosan bohém életnek egy kis kristályt óhajtom bemutatni, amelyért gáncs senki részéről, különösen, mint íróművészt, nem érheti.

Őt, aki bár Gyergyóban tengeti életét, lelki és érzelmi életét tekintve, túl van azon a határon, amely között emberi gyarlóságokért megvetés és büntetés volna reá kiszalható, olyan nézőszögből kell vizsgálnunk, mint azokat, akiknek minden szabad és mindent meg is kell bocsájtani.

Ő a legjobban tudja, mit cselekszik. És sokkal többet lát és tud, mint átlag mások, ezért a szenvedélyeiből fakadó s az emberiséget jókedvre hangoló tettei és cselekedetei is megbocsájtást érdemelnek.

Reá sokan haragszanak, mert Ő volt eddig az a kivételes, aki élő alakok maszkjait és

neveit szerepeltette humoreszkjeiben. Most, hogy ő kerül sorra, hiszem, legközelebbi találkozásunkkor nem fog neheztelni.

Szabó Dezsőt eddig „Az elsodort falu”-ért agyon kellett volna verje Farczady tiszteletes, aki, mellesleg mondván, a Szabó Dezső edes bátyja.)

* * *

Mikor Laji bá' gyergyószentmiklósi könyvesboltjában Feren' bá' az „Öröm Abécé”-t vásárolta, olyan nyári délután volt, hogy a rezgő nyárfák ezüst levelei is álmództak.

A nagy fűszeres boltokban a dongólegyek csibbették az álmos boltoslegények orralikát s azt sem mondták, hogy áá-szolgej! mit parancsol?

Volt ugyan a pudlik előtt turó s egyéb eleség elég, amelyen vig lakomát ülhetek volna, de nekik a boltoslegények orra jobban tetszett. Érezték az eljövendő nagy kufárság szellemét, amint álmaikban ki és be fujdogáltak a szegfűszeggel átitatott levegőben s úgy gondolták, most az egyszer legalább megrontjuk a szimatjukat.

Új harang még nem volt a nagy toronyban, sem kerek kut a piactéren, melyeknek rezgő hangja fellármázta volna a szunyádókat, csak egy-két regáti autó burrogott a városban végig, de azok is olyan diszkrét illattal és burrogással, mintha maguk után liberalizmust és álompörböldőséget hintettek volna.

Laji bá', az „Öröm Abécé” idegőző eladása után, a kis amerikai fallal elválasztott bolt hátulsó felében lévő diványra rogyott és megfledkezvén a szokásos boritalról, olyan édesdeden aludt, hogy nem merte a lapeladó fiu felköltöni.

Berkót, a kocsmáros, a guta környékezte. Zsebórájára pillantott és úgy forgott a kocsomában, mint egy mételyes juh, hogy Laji bá' a szokásos két kupa boráért el nem küldött.

— Mein Gott! Csödbe megyek, ha ez az író uraság, Laji bá' nagyságos, lemondott a boritalról! A legjobb kundschaftnak elmaradni?! Mit gondolsz, Berkó, mi lesz most aztán a tennivaló?

Fürdő kisasszony-apat vágott át az uton, a nagy sárgafalu kocsmára előtt. Kedves vidámságuk, édesen tiszta illatuk felköltötte a boltok-

ban alvó segédek, mint valami levél rezgése a fa alatt mészázó gyermekeket, akik szemtől-ről pislogtak utánuk a fűgén szökellő emberbimbók után.

Berkó, Mici-sapkával csak kifordult a nagy nyikorgós ajtó mögül s elindult Laji bá' látására.

— Hej, te kölok! mit alszol? adjál légy-papírost!

Ébredt fel nagy ijedve a hirlapáros fiu, aki mostan Fehérváron papnövendék.

— Hát ki alszik, mikor most kiátom Zárug előtt, hogy szenzáció! vonatkatasztrófa a prahovai hídnál! — Kinek lába, kinek keze, kinek meg az agyveleje!

— Te maffia! — ingerkedett Berkó — jobb, ha katolikus papnak tanólsz! Ott aztán predikálhatsz, amennyit akarsz. Arra felelj, hol van nagyságos gazdád?

— Az Öröm Abécétől elaludt a diványon.

— Mit beszélsz?

— Azt, hogy Feren' bá, addig alkudozott amíg az ur azt kiáltá: Vigye a francba! s azzal végig dőlt a diványon és elaludt, mint a bunda.

Berkó barna ujjait kitérte a láthatatlan divány felé s mint egy imádságot, úgy rebegette: Salem alejcum! Béke veled, drága borivó barátom, legjobb kundschaftom, megértem most, hogy mi az oka szokatlan elmaradásodnak és békétűrőn hordozom egy napi kocsmárosi balsorsomat. Salem alejcum! Jehova növelje meg édes álmaidban borivó kedvedet.

Aztán eltűnt, csak a városháza előtt villant meg a nap aranyában Mici sapkája, amint fejét a düledező puska poros raktár felé fordította.

Kassay, a városházáról elmenőben, vígan ölelte kebelére a nyár langymelegét és Kricsánál várakozó pikécsatának gorlicei győzedelmét.

A nap már a Bucsintetőről hunyorgatta szőrös szempilláit. A Scolar de Stadt udvarán összéb huzták kelyhüket a kerek groupe-okban nyiló rezedák, lilás virágok s a boltredőnyök irtózatos dőrejjel csukták le kincseiket a hűvös boltok mélyedésén, melyek egyrészt tengerentuli földek gyümölcsözték.

Egy sárga fogat állott meg a könyvesbolt előtt és Laji bá' felülvén puha ülésére, a kocsinak kiadta rendeletét:

Dr. Gyárfás Elemér szenátor és dr. Willer kamarai képviselő nagyhatású parlamenti beszédét helyszűke miatt újévi lapszámunkban ismertetjük.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bizottsági gyűlés a temetőről.

A r. kath. Egháztanács a r. kath. temető elhanyagolt helyzetén a mai viszonyoknak megfelelő, kegyeletes helyé alakítás érdekében egy bizottságot küldött ki, amely f. hó 5 én tartotta első összejövetelét ahol sok, a város lakosságát érdeklő határozatok hoztak. A temető teljesen új kerítéssel veendő körül. Mostani rendeltetéseinek aképpen kíván segíteni, hogy a szomszédságában lévő két darab szántóföldet megvásárolni kéri a Városi Tanácstól, melynek egy-része a temető-pásztor lakásának lenne felhasználva s így a mostani kapu bejáratánál lévő ház — onnan átszállíttatnék, — egy virágok öntözésére szolgáló kut ástátnék. László Antal városi főmérnök megbízott, hogy egy részletes tervet dolgozzon ki a sírok között utak s díszfák helyeinek kijelölését felölve, hogy a rendezés bizonyos megálapított terv szerint legyen a tavasszal keresztülvihető. László főmérnök aki a front díszes kerítésének elvégzését körül ebben a dologban nagy lelkiismerettel és odaadással dolgozott, lesz hivatalba, hogy halottaink

iránt érzett kegyeletünk érvényre juttatásában szülő városa iránt tanúsított kötelesség tudásával segítségünkre legyen, de viszont, fent említett szép tervekhez nekünk is hozzá kell járulnunk s amit a Város, mint tulajdonos anyagi, áldozatokban meghozni nem tudna, azt a lakosságunknak kell pótolnia. Egyelőre a sírhelyek árát 100 Leuval a bizottság felemelte, arra való tekintettel, hogy az így összegyűlt pénzből díszfák rendelése és ültetése eszközölhető legyen. Hisszük, hogy egy „Város” mint a lakosság készséggel támogat egy ilyen nemes kegyeletteljes munkálkodást s az elhanyagolt temető éppé tételében mindenki megfogja birni ezt a kis áldozatot, melyet sokszor olyan dologra ad ki, melyeknek maradandói nyoma nincs. Örömele üdvözljük a bizottság munkakezdését s a lakosságot azzal a gondolattal hívjuk támogatására, hogy aki ősei emlékeit meg becsülni nem tudja, az nem méltó, hogy ősei után éljen.

Gécsé.

Sokat adunk magunkra.

— Csevegés a testi és szellemi sportról. —

A költségvetést tárgyaló tanácsülésen, amint a multkor riportunkból is látható, dr. Gaal Alajos városi tanácsos, a legmesszebbmenő figyelemre, beható tanulmányra érdemesítette ugy a sétatér, de még inkább a sportpálya kérdését.

Pompás szónoklatot tartott ezeknek érdekében és reális hasznát is igyekezett meggyőző érvekkel kimutatni.

Nekünk ez ellen nem hogy kifogásunk lehetne, hanem a sok oldal, minden iránt érdeklődő orvost tisztelettel látjuk a kultura érdekében az elsők között és ott, ahol tudunk, segítünk is neki győzelmeskedni a jó és szépakarásait illetőleg.

Egy kissé azonban feltűnően egyoldalú a a sport ügyekben, teljes erejét a testnevelésre fekteti mondván: „Egészséges testben egészséges lélek”, de ez a régi affonizma ép úgy nem állja meg helyét, mint az, hány nyelvet tud valaki, any ember.”

Ezek a közmondások egyáltalán nem rejtenek olyan igazságot magukban, mint ahogy

sokan hiszik s valószínű, valamelyik választás szónok ajkán születtek meg „örök hazudni akarások” pillanatában.

Hogy az egészségre szüksége van az emberiségnek, ez vitathatatlan. Nem is ez ellen protestálunk, hanem az ellen csupán, hogy ne vigyük tulságba és ne akarjanak mindenáron fiainkból csak dijbirkózókat nevelni.

Ma ott tartunk, hogy a legkisebb faluban is sportpályákra ezeket, meg ezeket áldoznak, a fiatalság minden szabadidejét ott tölti és elsportolja azt az idejét is, amit saját szellemi sportjára kellene fordítania. A legjobb esetben csak újságot vagy Nick Cartert olvas, izgató mozt látogat s a jól és pompásan viruló sportpálya és élet mellett szellemiekben satnyul, vegetál, sorvadozik.

Csodálkozunk azon, hogy a vezetők között nem akad egy olyan temperamentumu ember, aki szívvvel, lélekkel olyan energiát fejtsen ki a szellemi sport érdekében, mint Gaal Alajos a sportra vonakozólag. Ismételjük nem rosszaló-

lag írjuk és nem Gaal munkásságát kicsinyíteni akarással. De el kell ismerjék azt, hogy a szellemi tornára ép oly nagy szükség van, tán még nagyobb, mint a test nevelésére. Nagyobb azért, mert ezután, az a véleményünk, nem kimondottan ököllel, de szellemi harccal dől el a népek modern háboruja és az a nemzet, amelyik alul marad, más formákban bár, de rabszolgasorsba ágyazódik.

A jövő nemzetek harca tehát a kulturális lényben éri el győzelmi tetőpontját, behódolva a többi elmaradott mint egy önkénytelen is annak, amely ebben magasan felette áll.

Legyen sportpálya, duzzadjanak fiaink erőből egészségtől, de duzzadjanak a szellemi erőből is. Ez egy olyan minimális kívánság, amelyet mi el nem engedhetünk s mert igen sokszor halljuk és olvassuk a football-kapusok prima guáltását, centerek és balszélsők genialitását még itt Gyergyóban is, szeretnők, ha ugyan ilyen szellemi centerek, balszélsők és kapusok genialis voltáról emlékezhetnénk meg mi, a mindent számontartók és regisztrálók.

Gyergyószentmiklóson még a magyar éra alatt sem igen voltak kultüregyesületek, mert nem volt érzék ahhoz s mert a magyar kormány a legkevesebbet törődött hű székelyeivel.

Bezzeg, a román kormány ki tud utaltatni a várostól a Jorga Miklós kultüregyet céljaira 5000 leit és itt nem a semmi összeget, de az elvet említjük akkor, amikor 10 román egy szín székely vármegyében, a közeledés égisze alatt, kultüregyetlet alakít.

Mi ugyanbizony mit alakítottunk? Egy kereskedői kört, amely bukfcencet vetett már egy év óta. Aztán egy gumiarabikumot és megint egy gumiarabikumot, kivéve az iparszadalmi mozgalmakat, de itt állunk a sportpályákkal, pénzszerzésig fajult testneveléssel, csak még a nyers husevést kel bevezessük. (Ezt is mérnek és fogyasztanak épen ebből folyólag elegendőt. Válgék egészségükre.)

Ugyan, mit kell nekünk majmolni a nagy világvárosok sportéletét akkor, amikor ott sokkal kikristályosodottabb annál a szellemi élet? Vagy ha már majmolni akarjuk, majmoljuk a másik oldalát is annak és tudjunk hozni áldozatokat az értékesebb élet istápolására is.

A világháboru után, minden államban a létszámban meg nem tarthatott katonatisztek é altisztekre bízták az ifjúság legalább testi nevelését, akik ragaszkodnak ahhoz, amire őket

— Berkónál megállani.

Nemsokára két kupa borral zsebében, újból elfoglalta a puha ülést s amint a sárga kocsi végig gördült a fehérén porzó szárhegyi márványuton, mámortalan hideg elmével tűnődött az emberiség gyarlóságain.

*

Csendes esti harangszó hullott a falura a Szármány oldaláról, mikor Laji bá' hazaért fogatával szárhegyi lakására.

Nagy nyári takarodás, békakurutyos esti hangulatban a gyepes udvari ut szélén belibeggett a ház előtt hallgató terebélyes gesztenyefái s annak tövébe, hol a pad állott, elrejtette a zsebében lévő boroszkákat.

— Immár valamit ki kell találni, valami nagy turpisságot kigondolni — mormogta Laji bá' magának a ház felé elmenőben — hogy vasora után a gesztenyefa alatt elszipkázhassem azt a megváltó, gyógyító orvosságot.

Es belépett a szobába és köszönt szokása szerint szeretettel reája váró családjának:

— Adj' Isten jó estét, kedveseim.

Megsimogatta kis leányát, feje felett meglóbalta kétszer kicsi fiát és leült a terített asztalhoz vacsorázni.

Mikor elszédtek a terítéket és elébe tették feketéjét, egy mondatot hullatott ki száján a lámpafény falus nyugalma:

— Feláldozom az éjszakámat...

Es a kávéját kavarva, nem nézett se jobbra, se balra, mintha valami nagy bánat emésztene. Majd egy kis idő múlva nyugodtan felállt, előkotort az egyik szekrény fiókjából egy kar nagyságu régi pisztolyt és újra visszaült feketéjét szűresölgetni.

Bájos felesége nagy barna szemeivel ijedten és kérdőn nézett Laji bá'ra.

— ?

— Feláldozom éjszakámat! — ismételte most már határozottabban — és lelövöm, aki ide merészkedik! Le bizony, mint egy kutyát! Mit gondolnak ezek a fehérszékűk s az a sok gazember szolgaleány? Az embernek nincsen tölük egy nyugalmas éjszakája az örökös koslátástól s hogyha szólasz, ők állnak az erdőfelől. Ne félj, legény! Az éjszaka véget vetek én ennek a baklatásnak. Leülök a nagy fa alá, s hogyha jönnek, olyant lövök, hogy biz' isten, ellefejtik a nyomát is az én házam tájékának...

Fogta a 48-as mordályt s még mielőtt az ajtót becsapta volna magután, visszaszólt bábmészködő asszonyának:

— Ti, csak pihenjete le és álmodjatek édesdeden.

Laji bá' nehéz léptekkel mérte végig az utat a lombos fáig, leült a padra, magamellé tette éktelen pisztolyát, lenyult a fa tövéhez s egy jót huzott a literesből.

A közeli istállók nyílásain barmok kerdése szállott fel a Tejút felé. Kutyavonítások, messze haladó szénásszekerek ropogása ugy hallatszott, mint valami dongó dongás virágos, napos rétek felett.

Laji bá' újból a fatövéhez nyult és olyant kortyintott, hogy szinte kifogyott a kupás üveg tartalma.

A gesztenyefa széles levelein be-be csilant egy-egy sugár s az acélkék ég egy-egy darabja.

— Szép vagy, lelkem csillagom — nézett Laji bá' a lombok közül egy hunyorgó csillagra, amint hátát nyugodtan a fatörzsnek támasztotta.

— Olyan vagy, mint az asszony szeme, de csak távulról. Ha rólad nézhetném ezt a csillagot, amelyhez láncolva vagyok, ez is olyan volna, mint egy szerelmes asszony szeme.

Újra kortyintott egyet a másik kupás üvegből.

— Jó asszony, szép gyermekek... mit ér az, ha maholnap sárbaragadunk, mint a hernyó.

Benn a lakásban kialudtak a lámpák és elesendesült minden.

— Jó asszony s szép gyermekek... egyet huzott az üveg tartalmából... Olyan fekete, ronda a föld, belé kerülünk, belé süppedünk s a sok nyirok megeszi a szép alabástrom szépségeket...

Megszorította pisztolyát s sarkával rugott egyet a földön utálatból.

— Hiába vigyorogsz, lelkem! Megdöglünk, mint a kutyák s mi lesz akkor, Káruj, ami aranyba foglalt életünkéből? Még vót valahogy a feredőbe s a Remén'be ennekelőtte vig muzsikaszós hajnalokon, de hát tudjátok-e, hogy akkor is a borítal vót, ami leplezte keservemet? De az idő telik, minden legén' s leán' a mocsok földbe hervadoz.

— Ez a föld! Annyi a féreg benne, hogy meztőláb nem tudnék rea lépni s tí méges csokljátok. Hát hova lett az eszetek, Ámali, Laji s Káruj s az a sok élő szeméj, akit halhatatlanná fabrikáltam? Jaj, hogy a föld rothassza el emléketeket, milyen bolond is voltam s hogy ki cifráztam a lelketeket, mint az oláfali ács a

kapufáját.

Egyet huzott a kezében lévő pisztoly ravaszán s olyant durrant, hogy a közeli kutyák felriadtak.

A ház ablaka hirtelen kinyílt s egy ijedt asszonyhang hullott ki rajta:

— Mi az, lelkem, Lajim?

— Semmi, semmi — huzott Laji bá' egyet az évegből — csak a legént riasztám el a kettől. Aludjatek, nyugodjatek, virágozatek, amig lehet, mert hiába való okoskodás minden.

A második kupás évegből már fogyni kezdett a Berkó bora, olyant huzott egyet Laji bá' keservében.

A hold arany sajkája is egyet nagyot uszott a végtelen kékvizek hullámain. Kakasok kukorékolása jelezte a pítymallatot.

Laji bá' csak bámult a fa lombnyílásain keresztül:

— Netene! hát a küsajszon métt táncol ijen bestelenül, csipkés bugyogóba, az orrom előtt? Nem szégyelli a gyalázatos, pedig mije fiatal! Ojan a bőre, mint a csiszolt márvány, de megdöglesz, lelkem. Szépséges gyöngy szemidet kieszik a nyüvek s a fehér husodot ugy átal liggassák, mint a rostás cigány a rosta bőrit.

Szemei előtt lassan a lombok nyílásain mind elvonulnak az életből vett alakjai.

Laji bá' lassan leejtí fejét a mellére és azt mondja magaelé:

— Olyan az egész élet, mint a nyüszkölés a nagyvizmartyán.

Hát tudjátok-e még azt a nótát, amelyiket fiatal koromba Borszéken a Remén'be énekelten? Aszongya hogy:

Bánat, bánat, nehéz bánat,
Mért rakál szívemre várat?
Mért nem raktad ojan helyre,
Hennót madar se jó erre?...

*

A madarak csieseregnei kezdtek a lombos fákön. Csürajtók csapódtak be, amelyeket nem birt tartani a kecskeláb. Kaszás legények látkoppanása haldoklott a kertek alatt. A Szármány oldalából homályos konturokkal bontakozott ki a barátok klastroma s alatta a Lázár grófok kastélyromjai meredkeztek, ahol hajdanán Bethlen Gábor urfi mulatta gyermekéveit.

Berkó, a szentmiklósi kocsmáros is megfordult hajnali álmában és azt motyogta: Saleim alejcum! Jehova növelje meg édes álmaidban borívó kedvedet.

T. Imets Béla.

Régi 500 lejes bankjegyeket f. hó 29-éig bezárólag a Gyergyói

Iskola Alapítvány - Képzési Központ - Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bank R.-T. pénztáránál elfogadják.

tanították, amiben nekik részük volt t. i.: a sport és a nőhódítás egyedül jogosult életszükségletekre.

Könyvtárunk, szabadiskolánk, kulturegyletünk, kaszinóink az nines, ellenben elegáns ruhák, keleti gyöngyünk, brilláns collier-ek és áres fejű szerzetők az van, merthát füstölt disznóhussal és paszullyal él az ember s az arannyal is ki lehet tölteni azt a kis hézagot, ami abban a luncut fejcskében hiányozik.

Arany esztünk van, arany fogunk is elég s nekünk ennél többet ne adjon az ég, tán ezért, hogy boldogtalanok legyünk? Rakjunk csak mindent hasunkba, zsebünkbe, nyakunkra, farkunkra, mert mi sokat adunk magunkra.

Kabaré.

(Előadja: Boor Náci sanszonművész.)

Falusi ajándék.

Zsindelyes házak, gémes kutak,
Ismerős girbe-görbe utak
A falun, a falun.
Akácfasorok holdvilággal,
Ablakok teli verbénákkal
A falun, a falun.

Szénás szekerek, nyáják, csordák
Az utak porát felkavarják
A falun, a falun.
Jönnek ringó csipőjű lányok,
Messziről hallik vigdanájuk
A falun, a falun.

Öreg pap és hajnalrórátek,
Fejős tehénkék: friss menyecskék
A falun, a falun.
Friss kenyérillat terjeng széjjel
És guzalyasba mennek éjjel
A falun, a falun.

Nagyanyó még a csepűt tépi,
A hét sárkánymesét meséli
A falun, a falun.
Aztán lepihen ember, állat,
Ilyenkor csak a tolvaj járhat
A falun, a falun.

A belső ház ajtaja zoppán:
„Hej! ki matat és ki van ottan?!“
(A falun, a falun.)
„Édes anyám! hozzám jött János
S ajándékba hozott egy májost!“
... A falun... a falun...

Zalpassy K. Zibor versei.

— „A Hold felé“ c. tavasszal megjelenő kötetből —

Temetőben.

— Gyóni Géza emlékére.

Árva fáklya, kit eloltott a gázság
és magyar tested más földben pihen,
eljöttem gyerekek alázattal hozzád,
mert tudom lelked itt él, itt izen.

Eljöttem hozzád bohém-szívű-gyásszal,
megállok álomkastélyod előtt,
hogy átöllejem forró karral, vállal
az egész nagy-gyóni temetőt.

Árva fáklya, a tűzed eloltották;
ezért sötétebb tán az őszi éj?
ezért sir tán a fák közt így a szél?

Engedd, hogy sirva leboruljak hozzád
s meghajlítva fejem szellemed előtt:
megcsókoljam a port, a temetőt.

(Gyón 1926)

A rom.

Fél karral integet a rom,
elméláz félszegen, vakon;

Testére csokrot köt a nap,
kövei közt szellő kacag.

Lábára felkuszlik a fű:
simuló s vágy-tekintetű.

Nyári esteken, ha ránevet a hold,
táncot lejt rajt' igaz fényugár-kobold.

Mohos falain csillag imbolyog,
a harmat mossa le a csókokot.

Olyan mint múltból itt kövült csoda:
elmúlt idők antik kő-butorai.

Fején a fészkek, benne golyva költ,
— aletta vár az örök sír a föld...

(Debrecen 1926)

HIREK.

Távolítottuk el az előfizetőinknek, elbarátainknak és Gyergyó nemességének dolog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **Halálozás.** Veress Amália a gyergyóalföldi Szociális Misszió és az összes jámbor társulatok pénztárnoka, egy puritán gondolkodású és életét örökösön áldozatos munkában eltöltött 48 éves korában f. hó 17-én éjjel elhunyt. Béke poraira.

— **Bevonuló ifjúság bálja.** A gyergyószentmiklósi bevonuló ifjúság 1927. január hó 8-án este a Laurentzy szálló nagytermében műsorral egybekötött jótékony célú táncestélyt rendez, melyre az érdeklődők figyelmét felhívja a rendezőség.

— **Honerlein Mikró hegedűvirtuóz és hegedűtanár** jövő hó 11-én dr. Lány Oszkár trgu-muresi zongoraművész kíséretével az Uránia Mozsi termében hangversenyt ad a következő műsorral: Előjáték: T. Vitali — Ciaccona amely az ó olasz zeneirodalom egyik legszebb műve ezután Wieniawsky D'Moll hangversenye a zengzetes Román-ával és a híres befejező játékkal (a la zungar) a mely darab az előadó művésznak alkalmat ad egész „virtuóz“ tudását megmutathatni — A hangverseny-műsor második részében még négy rövidebb darab következik az új és legújabb hegedű irodalomból ezek között nevezetesen egy grotesk Variáció egy exotikus (kinai) témáról — Riettitől, Suche és Massenet-től. Reméljük, hogy szokásunk ellenére ezen estély nagyobb népszerűség jegyében fog lefolyni, mint az eddigiek, mert a darabok kiváló nagy gonddal lettek a közönségünk jó izlésének megfelelőleg válogatva és leg gondosabban begyakorolva úgy, hogy valódi művészprodukciónak nézhetünk elébe. A belépő jegyek házhoz is lesznek a művész vagy tulaj-tára által szállítva.

— **Műtrágyázási kísérletek Erdélyben.** Erdély mezőgazdasági kulturája az utóbbi években annyira visszaesett, hogy pld. a műtrágya fogyasztása is jelentékenyen csökkent, dacára nagy termésfokozó hatásának. A Dicsőszentmártoni Nitrogén Ipar R. T. nagyobb mennyiségű mézsnitrogén műtrágyát boesájtott az Erdélyi Gazdasági Egylet rendelkezésére, amelyet az E. G. E. díjtalanul fog kísérleti termelések végzése céljából kiosztani a jobb termelők között. A mézsnitrogént egyéb termények mellett a jövő évben rendezni szándékolt kukorica termelési kísérletek kapcsán is kifogja próbálni az egyesület és a termelési eredményekről a tervezett kukorcakiallításra be fog számolni az elért eredményekről.

— **A könyvvásárló közönség figyelmébe!** Az olvasó közönség soraiból nap nap után panaszkodat hallunk, hogy egyes külföldi és erdélyi könyvkereskedő cégek ügynökei a rendes üzleti szokásoktól eltérően a helybeli könyvkereskedők megkerülésével leházzalják városunk és vidéke könyvterjesztő közönségét s látszólag előnyös de valójában a közönséget megtevesztő kedvezőtlen feltételek mellett tetemes könyvmegrendeléseket vesznek fel. A megtevesztett jóhiszemű közönség csak a könyvek leszállítása után jön rá arra, hogy amit nyert a réven, azt elvesztette a vámon, mert a 30%-os fennemhirdetett árengedmény a könyvek külföldi forgalomban levő alapára után számítódik s hogy a belföldi vámilleték és szállítási költséggel együtt a könyveket a leszállítás után drágábban vásárolta meg, mintha azokat a helybeli tisztességes alapon dolgozó könyvkereskedőktől szerezte volna be, akik semmivel sem árusítják a könyveket drágábban, mint ahogy azok ára a könyvkiadók által kiadott könyvjegyzékekben feltüntetve van. Tudomásunk szerint a helybeli könyvkereskedőinknek raktárában az összes forgalomban levő külföldi és belföldi irodalmi könyvek beszerezhetők az árjegyzékekben feltüntetett forgalmi áron, nem indokolt tehát, hogy, közönségünk könyvszükségleteit házaló könyvügynököknél rendelje meg, akik semmivel sem szállíthatják olcsóbban a könyveket, mint ahogy azokat helybeli könyvkereskedőink árusítják. Múltányos és egyben indokolt azonban, hogy helybeli könyvkereskedőink, akik súlyos városi és állami adóterheket hordoznak s anyagi áldozatokat nem kímélve igyekeznek a könyvvásárló közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni, a közönség pártfogásában részesüljenek, s ne legyenek kényszerítve, hogy a fenti okok miatt a könyvadásról teljesen lemondjanak. Egy olvasó.

— **A mételykor pusztítása Torda-aranyos és Háromszék vármegyébe.** Tudósítónk jelentése szerint az aranyosbányai és jára járásokban, valamint Háromszék megyében Hidvégen a mételykor helyenként hatósági állatorvosok bemon-dása szerint az idén 50—60 %-os pusztítást végzett a juhok között. Csodálkozunk-e nagy károkon, amikor a Distolban egy biztos szerünk van a mételykor ellen, amely mindenhol könnyen hozzáférhető és azt a gazda, vagy juhász maga is adagolhatja.

— **A „Szinház és Társaság“ karácsonyi száma e hó 22-én, szerdán jelent meg** A diszes kiállítású karácsonyi szám valóságos kis könyvszámba megy, rengeteg fénykép, rajz teszi érdekessé és szinessé az ez alkalommal dupla terjedelemben megjelenő képeslapot. Az ország összes színházairól, illetve azoknak tagjairól érdekes felvételeket közöl és fényképekben, rajzokban mutatja be az idei szezon legnagyobb slágerét a „Cirkuszherceg“-t. Bőséges olvasni valót kap mindenki a „Szinház és Társaság“ karácsonyi számában, mely feltétlen értékes szórakozást nyújt a karácsonyi ünnepekre. A karácsonyi szám külön is megrendelhető a kiadóhivatalban 30 lei beküldése mellett. Cím: Cluj-Kolozsvár str. Regina Maria 36.

Gondolatok.

1. Azt mondják, „ruha teszi az embert“; ez nem áll, mert a ruha legtöbb embernél csak — a mázt adja meg.

2. A legtöbb ember, mint a legtöbb növény, kétféle életet él: egy külsőt és egy belsőt. A kettő azonban legtöbbször — nem fed egymást.

3. Soh'se iparkodj elhagyni az embereket; az emberek ugyanis elhagynak téged.

4. Minden idealizmus a realizmuson épül fel; de nem minden realizmus — idealizmus is.

5. Soh'se iparkodj népszerűnek lenni, mert egyrészt ez a legsikamlósabb talaj, másrészt mivel népszerűnek lenni — csak a tartalom nélküli emberek akarnak.

6. Népszerűség és tekintély nem egy és ugyanaz; míg a népszerűség másoktól fakad, a tekintély — önmagadból.

7. Gondolataidban és tetteidben soh'se iparkodj másoknak tetszeni, mert ez nem azt jelenti, hogy magadnak is tetszel; de ha lelkiismeretednek tetszel — másoknak is fogsz tetszeni.

8. A bűn mindig a legszebb köntösben jelenik meg, mert ellenkező esetben — senki sem követné őt.

9. A bűn olyan mint az ember: kifelé mindig — a széparcát mutatja.

10. Az emberek mindent meg tudnak tagadni; hazát, vallást, szülőt, testvért; csak egyed nem — a pénzt.

11. Az emberek hazáért, vallásért, testvért, rokonért ritkán tudnak ölni; pénzért — annál gyakrabban.

12. A vagyon mindent ad, csak szívet és lelket nem; s a legsajnálattaméltóbb emberek — a szív és lélek nélküli emberek.

13. Sok ember azzal kérkedik a legtöbbet amivel nem rendelkezik: — eszével és becsületével.

14. Régebb az emberek aszerint válogatták meg barátait, hogy ki mennyit ér; most — kiből mennyi hasznuk van.

15. Az idő nemcsak pénz, hanem — emlék is (A zárda 50 éves jubileumára.)

Dr. Csibő Andor.

* **Klein Bodegába** mandarin, narancsok, dióból, datolya, füge, maroni érkezett.

* **Hegyesy Lajos** műbutorasztalos mester Gheorgheni, Reg. Ferdinand 74. sz. (Vasut-u.) Állandóan raktáron **háló és ebédlő butorok**. Szabadalmazott hajlított keményfa székek.

* **Bőr és selyem batikolást, festést, domborítást, kelim előfestést, művirágkészítést, ruhadisztitést és tervezést, valamint bármely iparművészeti munkát** elvállal C. Sándor Mária, Főter 15. (Emelet.)

5-4

Kiadó lapfajtájados: Puskás J. István.
Minden cikkért írójára felel.

Mielőtt

karácsonyi és ujévi
ajándékot

akar venni, tekintse meg az

I. KAHAN

könyv és papirkereskedő kirakatát.

**MERZA ÉS
BOCSÁNCZI**

NŐI- ÉS FÉRFIDIVAT ÜZLET

GHEORGHENI.

FŐTÉR.

SÁSKA ANDOR

terményüzletében

bánati lisztekés mindennemű termények
legjutányosabb napi áron.

Nagyban és kicsinyben!

Laurentzi Rudolf

a nagyérdemű közönségnek ajánlja

karácsongra beérkezett

különböző legfinomabb déli gyü-

mölcsseit: malagaszőlő, dató-

lyák, narancs, mardarin és

maróni. Legfinomabb cu-

korkák, bombonok

és karácsonyfa

díszek.

Nagy választék karácsonyi játékokban.

**SZENKOVITS
TESTVÉREK**

női és férfi divatcikkek áruháza

GHEORGHENI.

(Főtér 15.)

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁS

Sajátmagának ellensége az,
aki liszt és termény szük-
ségletét nem**Lázár Fivérek**

szerzi be.

MEGNYILT A ROMFELD-FÉLE

söresarnok.

Elsőrendű étkezés. Mindennap zóna.

Abonánsoknak legjutányosabb árak!!!

Üzletvezető:

Kulesan Mihály. Karácsonyi, ujévi ajándéknak
legalkalmasabb egy szépen éneklő**kanári.**

Érdeklődni: Málnássy Eleknél.

Minden korecsmáros,

mielőtt bort vásárolna, tekintse meg

Lázár Péter és Fia cégborpincéjét, ahol minden mennyiségben
kaphat fajtiszta küküllőmenti borokat.Állandó készlet saját szűrefelésű
haranglábi, balavásárhelyi, füle-
telki és a hírneves Pálffy-féle zöld-
szilvái borokból.**Nagy szállítmány szövőfonal érkezett**

! Legjobb minőség!

Zárug Testvérek

női és férfi divatáru üzletébe.

! Olcsó árak!!

Ha jó és olcsó szeszt akar, keresse fel a**Halász szesznagyraktárát,**

hol első minőségű szeszt olcsóbb áron vásárolhat.

**Karácsonyi
ajándéktárgyait**

a legolcsóbban szerezheti be

Ávéd Gerőüveg és porcellán-üzletében
Nagy választékban játék és dísz-
műárak. — A karácsonyi vásár
alatt 10 százalékos engedmény.**Balázs Ferenc**

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Saját készítésű legújabb divatu női- és férficipők nagy
választékban állandóan raktáron. — Mindentféle ci-
pők, valamint hó és sárccipők szakszerű javítása 24
órán belül végeztetnek. — Vállalja autógummkere-
kek belső felfúzását.

Még a beálló

karácsonyi ünnepek előtt
keresse fel**Málnássy Elek**posztó, szövet, szabókellékek, kötött-
szövött, mosóáru, vászonnemű, kézmű,
divatáru és rövidáru üzletét, ahol

jól és olcsón vásárolhat.

Fogarassy-utca 2. sz.

Dr. HIRSCH HUGÓ

sebész-főorvos

6-6

SZANATÓRIUMA

MERCUREA-CIUC — CSIKSZEREDA.

Legmodernebb felszerelés.

Elsőrangú kényelem és ellátás. Az ápo-
lást irgalmas nővérek végzik.

Napi ellátási díj: 250.— és 350.— Lei.

EUGEN Rosenfeld ZENŐ

szövőfonal és textiláru nagykereskedő

Târgu-Mures — Marosvásárhely.